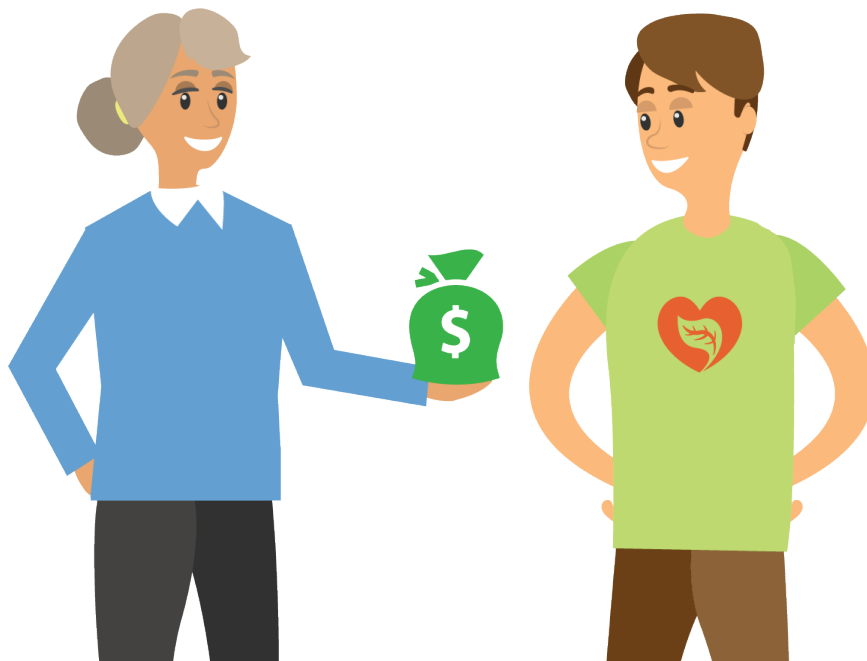

Finansiering av frivillighet

Daniel Arnesen

Senter for forskning på
sivilsamfunn & frivillig sektor

Endring i driftskostnader

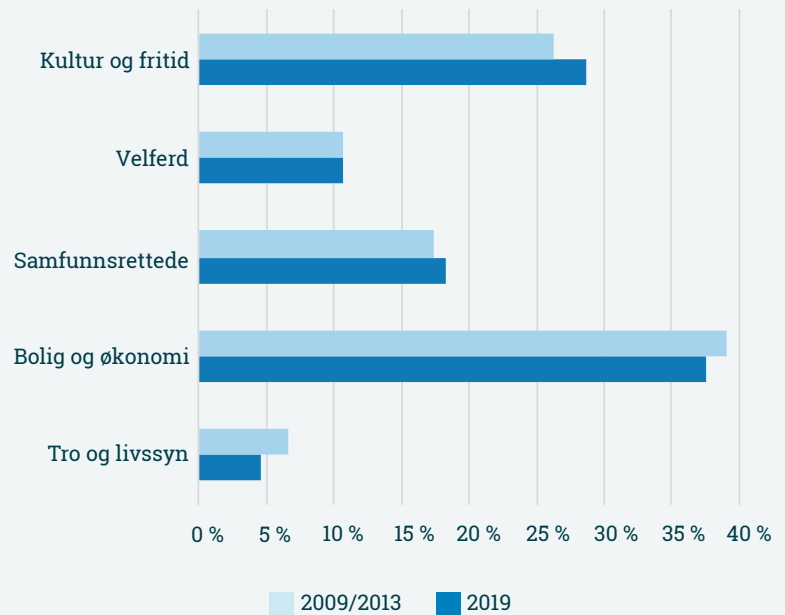
36
mrd. kr
2009/2013

46
mrd. kr
2019

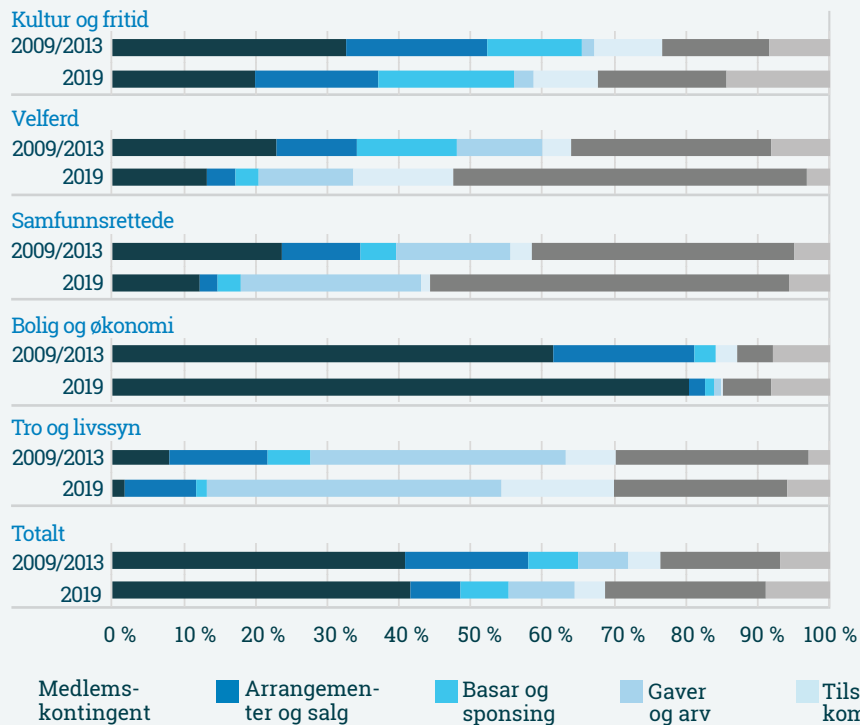
De totale driftskostnadene i frivillig sektor – et mål på den økonomiske aktiviteten i organisasjonene – økte i perioden 2009/2013–2019.

De høyeste driftkostnadene, og de største endringene i perioden finner vi i kategorien bolig og økonomi og i kategorien kultur og fritid. Innen bolig og økonomi ble driftskostnadene litt redusert i perioden, mens de økte litt innen kultur og fritid. Det er også en nedgang i driftskostnadene for tros- og livssynsorganisasjoner.

Andel av totale driftskostnader i frivillig sektor fordelt på ulike kategorier av organisasjoner

Fordeling av inntekter i frivillig sektor

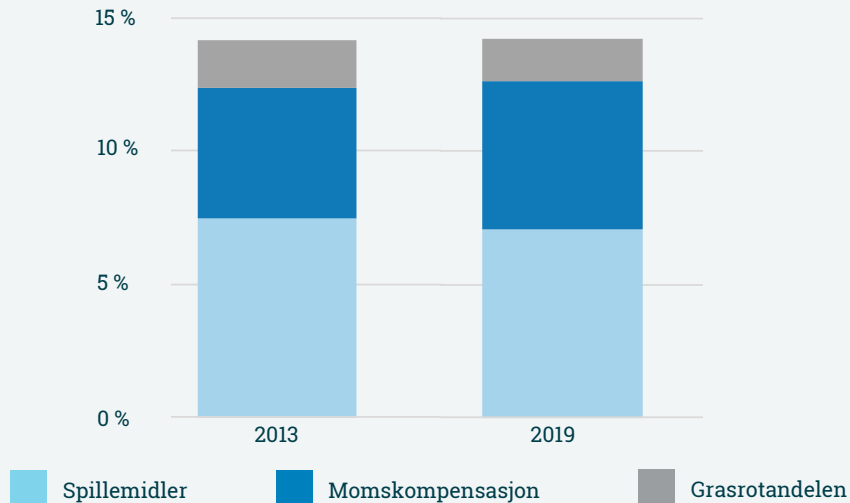
Andelen av inntektene som organisasjonene får fra arrangementer og salg, har gått tilbake i alle kategorier. Dette er også den eneste inntektskilden som går tilbake i absolute kroner. Andelen som kommer fra medlemskontingenter, har falt i nesten alle kategorier, bortsett fra bolig og økonomi, der det har vært en kraftig økning.

Tilskuddene fra stat og fylke har økt, og det har også andelen av inntektene som kommer fra gaver og arv. Offentlig tilskudd utgjør spesielt en økende andel av inntektene til velferds- og samfunnsrettede organisasjoner.

Det offentliges rolle

Inntektene fra spillemidler og Grasrotandelen fra Norsk Tipping har ikke vokst like raskt som organisasjonenes utgifter de siste årene. Momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner har gradvis blitt trappet opp og gjør opp for dette gapet.

Andel av organisasjonenes inntekter som kommer fra spillemidler, momskompensasjon og grasrotandel

Kommunale tilskuddsordninger

Hovedtrekket i kommunenes frivillighetspolitikk er at de skal støtte opp om og legge til rette for en mangfoldig og aktiv frivillig sektor. I intervjuene våre med kommunalt ansatte var det tydelig at de føler en forventning fra staten om at de skal bidra til tettere samarbeid mellom kommune og frivillighet.

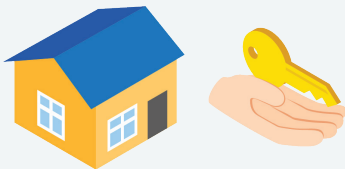
Mange av kommunenes tilskuddsordninger er utformet som prosjekt- og aktivitetsstøtte selv om driftsstøtte også er et viktig virkemiddel. Fra et kommunalt perspektiv kan mer kortsiktige og avgrensede tilskudd gi fleksibilitet i en stram kommuneøkonomi og gi mer rom for styring. Aktivitetsstøtte kan fungere som lavterskeltilbud og bidra til innovasjon og utprøving av nye ideer.

Noen organisasjoner innretter sin aktivitet for å være attraktive samarbeidspartnere for kommunen, i håp om å få tilgang på støtte. Samarbeid mellom kommune og frivillighet kan dessuten være viktig for begge parter for at de skal få tilgang på statlige tilskudd.

Det er veldig fint å søke om tilskudd sammen. [...] Da vi ofte får mye mer midler til prosjektene våre fordi man i staten liker samarbeidet vi har mellom kommunen og frivilligheten.
– Kommunalt ansatt

Tilgang på lokaler

Tilgang på lokaler, uterom og anlegg er viktig for mange organisasjoner. Flere større bykommuner arbeider med å legge til rette for at frivillige organisasjoner enklere kan finne frem til og låne lokaler av kommunen. I kommuner med stram økonomi vil det likevel være vanskelig å utvide dagens tilbud.

Flere organisasjoner trenger lokaler med bestemte fasiliteter, som for eksempel lager, kjøkken eller scene. En utfordring er at mange av lokalene er bygget for andre formål og aktiviteter enn det som det er behov for i dag. Det gjenspeiler også at mangfoldet av aktiviteter er blitt større etter hvert som det har kommet til nye typer organisasjoner.

Hovedproblemet er først og fremst at det skal være egnede lokaler. Det har en ikke tenkt på. Egnede lokaler er ikke nødvendigvis et tak og to vinduer. Det er kanskje først og fremst å ha et sted å ha lager, og at det skal låte bra. At det er egnet til den aktiviteten som skal være der. Og det har det jo ikke vært tradisjon for bestandig å tenke.

– Frivillig musikkorganisasjon